

3. Головна ознака проектної діяльності – пошук інформації, аналіз та синтез матеріалу, який потім буде оброблений, осмислений і представлений.

4. Результатом роботи над навчальним проектом має стати продукт.

5. Представлення продукту, як найбільш прийнятний засіб вирішення проблеми.

6. Завершальний етап – якість презентації продукту [2, с. 206].

Таким чином, використання навчальних проектів – це методологічна інноваційна альтернатива, яка дозволяє майбутнім учителям початкових класів здобувати знання, розвивати ключові навички для функціонування в сучасному суспільстві, бути компетентним сучасним фахівцем. Навчальні проекти покращують модель підготовки майбутніх учителів початкових класів, вона стає динамічною і запроваджується активний процес навчання, який є осмисленим й ефективним шляхом розвитку творчих здібностей, професійного саморозвитку та самоосвіти здобувачів вищої освіти.

Література

1. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу»: Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. 128 с.
2. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. Навчально-методичний посібник. Київ. Видавництво «Генеза», 2019. 256 с.

УДК 378.12

Хаджинова І.В.

асистентка кафедри педагогіки та освіти

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сучасні реформаційні процеси в Україні спрямовані на впровадження компетентнісного підходу у процес навчання, який передбачає використання набутих знань, умінь та навичок у професійній діяльності, зорієнтованість особистості на професіоналізацію та постійне вдосконалення компетентностей в умовах неперервної освіти. Перехід до суб'єкт-суб'єктних відносин між викладачем та здобувачем вищої освіти вимагає використання у освітньому процесі активних методів роботи з інформацією.

Інтелект-карта – спосіб зображення процесу загального системного мислення за допомогою схем. Також може розглядатися як зручна техніка альтернативного запису. Використовуються для створення, візуалізації, структуризації та класифікації ідей та як засіб для навчання, організації, вирішення завдань, ухвалення рішень, при написанні статей тощо. Інтелект-карти реалізуються у вигляді діаграми, на якій зображені слова, ідеї, завдання або інші поняття, з'єднані гілками, що відходять від центрального поняття або ідеї [5, с. 140].

Хоча прообрази інтелект-карт зустрічаються в наукових працях, створених століття тому, їх широке використання почалося в другій половині ХХ століття, завдяки британським вченим Тоні та Бері Бьюзен. В основу концепції покладено уявлення про принципи роботи людського мозку: асоціативне мислення, візуалізація уявних образів, цілісне сприйняття [4, с. 60].

Інтелект-карти широко використовуються у різних сферах діяльності людини: для написання творчих робіт, організації проектів, «мозкових штурмів», створення списків різного призначення, презентацій, нотування індивідуальних або колективних ідей. Вони можуть бути використані у процесі навчання як одна із форм ведення конспектів, яка відрізняється від традиційної більшим рівнем запам'ятовування інформації. Це пов'язано з тим, що в основі інтелект-карти лежить принцип когнітивної візуалізації, згідно з яким візуалізація виконує не тільки ілюстративну функцію, а й безпосередньо стимулює інтелектуальний процес отримання знань, забезпечуючи активізацію пізнавальних операцій [3, с. 21]. Цей принцип базується на закономірності роботи людського мозку: засвоєння інформації відбувається ефективніше, якщо до символічного, асоціативного механізму мислення (роботі лівої півкулі мозку) підключається «образне» мислення (права півкуля). Ця взаємодія забезпечує формування зв'язків у пам'яті людини, які сприяють ефективному зберіганню та відтворенню інформації.

Інтелект-карти змушують студентів опрацьовувати інформацію більш глибоко та вдумливо, аналізувати її для організації матеріалу у певну структуру, а використання зображень та різних кольорів допомагає розвивати асоціативне мислення.

Розумові карти допомагають розвивати креативне й критичне мислення, пам'ять та увагу студентів, формувати уявлення, а також здатні зробити процес навчання більш цікавим і результативним. Використовувати інтелект-карти можна з різною метою: для запам'ятовування складного матеріалу, для передачі інформації, для роз'яснення складного питання. Карти знань ідеально підходять для використання

на заняття з різних дисциплін. Вони привертають увагу студентів, активізують творче мислення, сприяють організації та вирішенню проблеми. Гнучкість карт знань дає змогу розглядати будь-яку тему або питання, вони можуть бути використані для всієї групи студентів, для невеликої групи або індивідуально. Можливості карт знань дають змогу пригадати зміст навчального матеріалу, генерувати ідеї, надихнути на пошук рішення, підсумувати інформацію, організувати взаємодію між студентами в груповій роботі або в рольових іграх. З легкістю інтелект-карти застосовуються як на заняттях, так і як ефективний засіб організації самостійної роботи студентів [2].

Британським вченим Т. Бьюзенем виокремлені основні принципи, на яких повинна будуватися робота з інтелект-картою:

- концентрація уваги на центральному понятті карти (емфазі);
- обов'язкове використання графічних образів;
- залучення трьох або більше кольорів;
- об'ємне зображення важливих елементів;
- синестезія (комбінування всіх видів емоційно-чуттєвого сприйняття);
- використання букв та шрифтів різного розміру, товщини ліній та масштабу графіки;
- оптимальне розміщення елементів на інтелект-карті;
- використання стрілок для визначення зв'язків між елементами інтелект-карти;
- використання власних скорочень та абревіатур;
- дотримання принципу одне ключове слово на кожен ліній;
- використання ключових слів над асоціативними лініями;
- відмежування блоків важливої інформації за допомогою ліній;
- використання номерної послідовності у викладі думок [1].

Отже, швидка інформатизація суспільства привела до ситуації, коли об'єм знань, необхідних для засвоєння у закладах вищої освіти, є непомірно великими для студентів. Тому, необхідним є використання у роботі ефективних технологій роботи з інформацією, які допоможуть здобувачам вищої освіти ефективно використовувати її у професійній діяльності.

Література

1. Бьюзен Т., Бьюзен Б. Супермышление. Минск: Попурри, 2003. 320 с.
2. Григорович О. П. Інтелект-карти як засіб формування екологічної культури молодших школярів. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 10. Т. 1. С. 161-166.
3. Колтунович Т. А., Поліщук О. М. Використання ментальних карт як засобу візуалізації у процесі викладання соціальної психології. *Молодий вчений*. № 7.1. 2019 С. 19-26.
4. Коротяєва І., Кандиба Г. Використання технології інтелект-карт у викладанні практичного курсу англійської мови у мовному ВНЗ. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. Випуск 8. Частина II С. 58-67.
5. Терещенко Н. В. Інтелект-карти – сучасні інноваційні соціальні технології навчання в системі освіти. *Вчені записки: функціональна економіка*. 2012. № 14. С. 139-145.